

μεγάλου κυρίου. Μόλις εὑρέθην μόνος καὶ ἐλεύθερος, ἰδοὺ πῶς ἔγεινα ἀμέσως ὠφέλιμος εἰς τοὺς ὁμοίους μου. Καὶ τὸ γλυκύτερον, ὕστερον ἀπὸ τὴν στιγμὴν ἐκείνην, ἀφοῦ ἔπαυσα, κατὰ τὴν ἰδέαν μου, νὰ εἶμαι παιδί δι' αὐτούς, ἔπαυσε καὶ ἐκείνη νὰ εἶνε δι' ἐμέ ἡ ἀκατάδεκτος μεγάλη κυρία, ποῦ τόσον μ' ἐπύκραινε. Ἀπὸ τὴν στιγμὴν ἐκείνην τὰ μάτια της ἔσταματοῦσαν ἐπάνω μου ὡς νὰ εἶμεθα παλαιοὶ φίλοι. Μίαν φορὰν μ' ἐπροσκάλεσε σιμά της, μ' ἐρώτησε πολλά πολλά, καὶ ἦτον ὅλη προσογὴ καὶ χαμόγελον. Καὶ ὅταν ἐτελειώσε τὸ ταξεῖδί μου, — τὸ ἰδικόν των ἐξακολουθοῦσε ἀκόμη, — καὶ ἤμουν ἔτοιμος νὰ ἔμβω εἰς βάρκα, μὲ ἔσφιγγε τὸ χέρι μέσα εἰς τὸ ἐλαφρὸ καὶ ἀπαλὸ χεράκι της· τὸ χέρι ἐκεῖνο εἶδε τὴν εὐτυχίαν εἰς μικροὺς καὶ μεγάλους, καὶ ὅταν ἀκόμα τὴν ἐχρεωστοῦσαν εἰς ἓν πορτοφόλι.

Ἄλλοι κρατοῦν φυλαγμένας εἰς τὰ βάθη τῆς καρδίας των τὰς παλαιὰς γνωριμίας, ὡς ἄνθη ξηρὰ εἰς τὰ βάθη τοῦ συρταρίου των, μὲ τὰ ὅποια εἶχαν στολίσαι ἄλλοτε τὰ στήθη, τὰ μαλλιά των, τὰ εἶχαν κρατῆσαι εἰς τὰ χερία των, καὶ ἐχόρητασαν τὴ μυρωδιὰ τους. Ἄλλ' ἡ κόρη ἐκείνη, τὴν ὅποιαν οὐδέποτε πλέον εἶδα, μένει εἰς τὴν ἐνθύμησίν μου ὡς διαμάντι, τὸ ὅποιον εἶχα ἀντικρύσει ὀπίσω ἀπὸ τὰ κρύσταλλα ἐνὸς χρυσοπωλείου, καὶ δὲν ἤμποροῦσα οὔτε νὰ τὸ ἐγγίσω, οὔτε νὰ τὸ ἀγοράσω. Τὸ δίφραγκον ποῦ εὑρέθη ἐμπρὸς μου μὲ ἐνθύμισεν ἕξαστα ὅλην αὐτὴν τὴν ἱστορίαν, καὶ ὅταν ἐσὺ ἐνόμιζες ὅτι κυττάζω τὸ εὔρημα, ἐγὼ ἔβλεπα τὸ διαμάντι ποῦ ἀκτινοβολοῦσε...

— Ἴσως προσέθηκα. Ἄλλὰ τὸ δίφραγκον αὐτό, ὅταν τὸ ἐδίδες εἰς τὴν πτωχὴν ἐκείνην, δὲν ἤξιζεν ὀλιγώτερον ἀπὸ τὸ πορτοφόλι, ὅταν τὸ ἀπέδιδες εἰς τὸν κύριόν του. Ἴσως μάλιστα βαρύνουσι περισσότερον ἀπὸ τὴν εὐγνωμοσύνην μιᾶς ὠραίας αἰ εὐλογίαι μιᾶς δυστυχισμένης.

Π.

ΠΩΣ ΕΡΓΑΖΟΝΤΑΙ ΟΙ ΑΜΕΡΙΚΑΝΟΙ

Ὁ ἀτμός, ὁ ἠλεκτρισμός, καὶ, ἐν συντόμῳ, πάντα τὰ μέσα δι' ὧν ἐπιταχίνεται ἡ συγκοινωνία εἰσῆγαγον εἰς τὰς συναλλαγὰς καὶ τὰς πρὸς ἀλλήλους σχέσεις των λαῶν βαθεῖας τροποποιήσεις, περὶ των ὁποίων δὲν ἔχομεν ἀρκούντως σοβαρὰν ἰδέαν.

Ἐν Γαλλίᾳ π. χ. διὰ τὴν ἐμπορικὴν ἀλληλογραφίαν ὑπάρχουσιν ἀκόμη ἐν χρήσει οἱ ἀτελεύτητοι τύποι. Ἡ συνήθεια των ἐπιστολικῶν δελταρίων μᾶς ἐβελτίωσε κατὰ τι, καὶ ἀρχίζομεν νὰ καταργῶμεν τὰς σχοινοτενεῖς καὶ ἀνωφελεῖς ἐκείνας φιλοφρονήσεις, αἵτινες ἐν τῇ ἐργασίᾳ εἶνε ἀπώλεια χρόνου. «Ὁ χρόνος εἶνε χρῆ-

μα» εἶνε τὸ σύμβολον των Ἀμερικανῶν ὡς καὶ των Ἀγγλων. Ὁ Ἀμερικανὸς ὑπηρετεῖται ἤδη ἐν τῇ ἀλληλογραφίᾳ του ὑπὸ στενογράφου. Τὴν πρῶταν, ἅμα τῇ ἀφίξει τοῦ ταχυδρομείου, ἀναγίνει τὰς ἐπιστολάς ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ στενογράφου του, πλησίον τοῦ ὁποίου εἶνε τεθειμένη γραφικὴ μηχανή, καὶ ἐν τῷ ἅμα τῷ ὑπαγορεύει τὴν ἀπάντησιν. Διὰ τοῦ τρόπου τούτου διπλῶς ὠφελεῖται ἐν πρώτοις οἰκονομεῖ πολὺτιμον χρόνον τὸν ὁποῖον ἀμέσως μετ' ὀλίγον ἀφιερῶ χρομώτερον εἰς τὰς ὑποθέσεις του, καὶ δευτέρον ὠφελεῖται σκέψεις του ἀποδίδονται πιστότερον, ἢ ὅσον ἐδηρμῆνευε ταύτας τακτικὸς γραμματεὺς.

Καὶ ὄχι μόνον οἱ μεγάλοι βιομήχανοι, οἱ διευθυνταὶ σπουδαίων ἐργοστασίων, προσφεύγουσιν ἐν τὴν συνδρομὴν τῆς στενογραφίας, ἀλλὰ καὶ μικροὶ κρέμφοροι, πωληταὶ πορσελάνης, ὑάλων, σπόγγων, κ. λ., ἔχουσι τὸν ἰδιαίτερον αὐτῶν στενογράφον. Μόλις οὗτος σημειώσῃ τὸ νόημα τοῦ πάτρωνός του, τοποθετεῖται πρὸ τῆς γραφικῆς μηχανῆς, ἐκεῖ δ' ἔχων πρὸ ὀφθαλμῶν τὸ χεῖρ ἑαυτοῦ γραφόν του, θέτει τὰς χεῖρας ἐπὶ τῆς συσκευῆς καὶ ἡ ἀλληλογραφία ἐτελειώσεν. Κατὰ τὸν αὐτὸν δὲ χρόνον ὁ πάτρων, ἐάν εἶνε πολυάσχολος, κάθηται πρὸ τοῦ γραφείου του, ἐπὶ τοῦ ἀναλογίου τοῦ ὁποίου ὑπάρχουσιν ἐφηρμοσμένα διὰ τηλεφωνικαὶ συσκευαί· αἱ συσκευαὶ αὗται δὲν κινεῖται ἀπωτέρω πρὸς τὸ βάθος τοῦ δωματίου, διότι ἔπρεπε τότε, διὰ νὰ ὑπάγῃ πρὸς αὐτάς, νὰ κάμῃ τρία ἢ τέσσαρα βήματα, καὶ ἄλλα τόσα διὰ νὰ ἐπιστρέψῃ, εἰς ἡ ὀκτώ βημάτων ἐν συνολῷ ἀνωφελῆ ἀπώλειαν.

Ἡμέραν τινὰ, ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ, ἐπορευθὴν πρὸς ἐπίσκεψιν ἐνὸς ἐμπορικοῦ πράκτορος, πρὸς τὸν ὁποῖον ἤμην συστημένος. Ὁ πρᾶκτωρ οὗτος κατοικεῖ εἰς τὸ ἕνατον πάτωμα. Ἄλλ' ὑπῆρχον ἐν τῇ οἰκίᾳ τρεῖς ἀνελευστῆρες ἐν συνεχείᾳ κινήσεις. Ὁ πρᾶκτωρ τηλεφωνικῶς ἐκοινῶνε μετὰ τοῦ τηλεγραφικοῦ γραφείου, δι' οὗ εὐρίσκειτο εἰς ἀνταπόκρισιν μεθ' ὅλου τοῦ κόσμου. Ἐν Εὐρώπῃ, ἐξαίρεσει προνομιούχων τινῶν, οὐδαμοῦ εἶνε δυνατὸν διὰ τηλεφῶνον νὰ διατάσῃ τις τηλεγραφικὸν γραφεῖον, ὅπως ἀποστείλῃ ἐν τηλεγράφῳ. Ἡμεῖς δὲν γινώσκομεν ἔτι νὰ μεταχειρισθῶμεν τὸ τηλεφῶνον, ἢ μᾶλλον δὲν μᾶς ἐπιτρέπεται ἀκόμη νὰ τὸ μεταχειρισθῶμεν, ὡς θ' ἀπῆταν αἰ ἀνάγκαι.

Παρ' ἡμῖν, ὅταν τις ἔχῃ ἀνάγκην νὰ δώσῃ παραγγελίαν τινὰ, πρέπει νὰ ἀπευθυνθῇ πρὸς τὸν παραγγελιοδόχον τῆς ὁδοῦ, καὶ τίς οἶδε πόσα καιροὶ ἀπώλεια, ἐκτός τοῦ ἀπολεσθέντος πρὸς αὐτοῦ. Ἄλλ' ἐν Ἀμερικῇ, δὲν ἔχει τις ἢ νὰ καλέσῃ τοὺς messenger boys; εἶνε οὔτοι παιδία 14 μὲχρι 15 ἐτῶν, λιαν ἀγχινοες, ἀποτελοῦνται ἐταιρίαν, καὶ διανεμόμενοι μεταξὺ πολλῶν γρα-

φείων. Τὰ γραφεῖα ταῦτα εἰσι συνδεδεμένα διὰ τηλεγραφικῶν γραμμῶν, πρὸς τὰ ξενοδοχεῖα, τὰ δημόσια μνημεῖα, καὶ πρὸς οἰκίας ιδιωτικὰς ἔτι.

Ἔχετε ἀνάγκη ἐνὸς τῶν νεαρῶν αὐτῶν δρομέων; κινεῖτε τὸν ἠλεκτροῦν κώδικα, προστρέχει οὗτος, λαμβάνει τὴν παραγγελίαν, ἀναχωρεῖ μετὰ σπουδῆς, καὶ ἐπιστρέφει ὁμοίως διὰ τὰ περαιτέρω. —

Πόσον; — Τόσον. Πληρώνετε, καὶ τελειώνει ἡ ὑπόθεσις. Ὁ ταχυδρόμος αὐτὸς σὰς κοστίζει 1 δραχμὴν καὶ ἡμίσειαν τὴν ὥραν.

Θέλετε τὸνναντιον νὰ κάμετε ὁ ἴδιος τὸν δρόμον;

Ἔχετε εἰς τὴν διάθεσίν σας τὸν σιδηρόδρομον τῆς μητροπόλεως, μετὰ τεσσάρων ἰδιαιτέρων γραμμῶν, χωρουσῶν μέχρι τῶν ἐσχατιῶν τῆς πόλεως. Ὑπάρχουσι ταῦτα διερχόμενα κάθε δύο λεπτά. Φθάνετε λοιπὸν εἰς τὸν προσήκοντα τόπον, ἀνέρχεσθε ἐπὶ τοῦ διερχομένου τραίνου, ἀναχωρεῖτε παράυτα, ἐπιτιμῆ 25 λεπτῶν μόνον, οἷα δήποτε ἂν εἴνε ἡ ἀπόστασις. Ὁ Παρισινὸς θὰ σὰς εἴπῃ ὅτι ἔχει τὰ λεωφορεῖα· ἀλλ' ὑπολογίσατε πόσην ἀπώλειαν χρόνου προξενεῖ ἡ ὑποχρέωσις νὰ εἰσέλθῃτε εἰς γραφεῖον, νὰ λάβῃτε ἐκεῖ ἀριθμὸν, καὶ νὰ ἀναμνήνῃτε νὰ εὑρῆτε θέσιν.

Καθυστεροῦμεν τῶν Ἀμερικανῶν τοῦλάχιστον ἕνα αἰῶνα· ὅταν οἱ πολῖται τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν ἔρχονται εἰς Γαλλίαν, νομίζουσιν ὅτι μετηνέχθησαν εἰς τόπον ἄλλης ἐποχῆς. Ὅπως ἐξομωθῶμεν πρὸς αὐτοὺς, πρέπει ἀπολύτως νὰ εἰσαχθῇ παρ' ἡμῖν πᾶν μέσον ἀνθρωπίνης δραστηριότητος, καὶ πᾶσα εὐκολία εἰς τὸ ἡμέτερον ἐμπόριον, ἐξ ἐκείνων αἰτίνας τοῦ λοιποῦ τῆ ἀναγκαιοῦσιν ὅπως παλαίση δι' ἴσων ὄπλων.

M. Lourdelet

ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΣ ΔΑΜΠΑΔΗΦΟΡΙΑ

Ἡ Ἀμερικὴ εἶνε ἡ χώρα τῆς προόδου, τῆς ταχύτητος καὶ τῆς ρακλάμας. Ὅσακις πρόκειται ἡ περὶ νέου τινὸς προϊόντος ἢ περὶ ἐκλογικῆς ὑποψηφιότητος, πάντα τὰ μέσα εἰσὶν ἐκεῖ πρόσφορα, ὅπως προκαλέσωσι τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ προϊόντος ἢ τοῦ ὑποψηφίου καὶ ἐκδιᾶσωσι τὴν προσοχὴν τοῦ κοινού.

Οὕτως ἐν Νέῳ Ὑόρκῃ, ἐπικειμένων τῶν τελευταίων προεδρικῶν ἐκλογῶν, ἐγένετο κατὰ τὴν ἐσπέραν τῆς 31 Ὀκτωβρίου ὑπὸ τῆς μερίδος ἐνὸς τῶν ὑποψηφίων προέδρων μεγάλη ἀνά τὰς ὁδοὺς διαδήλωσις δι' ἠλεκτρικῶν φῶτων, παρουσιάζουσα πρωτοφανὲς καὶ μοναδικὸν θέαμα ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῶν μέχρι τοῦδε φωταφῶν καὶ λαμπαδοδρομιῶν, τῶν τόσῳ συνήθων καὶ τόσῳ πρωτοτύπων εἰς τοιαύτας περιστάσεις ἐν Ἀμερικῇ. Ἡ διαδήλωσις παρεσκευάσθη ὑπὸ τῆς μεγάλης ἠλεκτρικῆς Ἑταιρίας Ἐδισον, δαπάνῃ τῶν ἰδίων αὐτῆς μελῶν, ἀνηχόντων εἰς τὸ κόμμα τοῦ ὑποψηφίου ὑπὲρ

οὗ αὐτῆ ἐτελεῖτο, ἀποδείξασα εἰς τίνα βαθμὸν τελειότητος ἀνῆλθε σήμερον ἡ ἠλεκτρικὴ ἐπιστήμη.

Ἐπὶ τῶν ἐμπροσθίων μιᾶς μεγάλης ἀμάξης ἐτέθη ἠλεκτρικὴ μηχανή, ὀπισθεν δὲ τῆς ἀμάξης ἑτέρα ἀτμομηχανή, συνδεομένη καὶ μεταδίδουσα τὴν κίνησιν αὐτῆς εἰς τὴν πρώτην. Ὁ ἀτμὸς παρήγετο ὑπὸ λέβητος πυροσβεστικῆς ἀτμοκινήτου ὑδραντλίας, προσηρημένου ἐπὶ τῶν ὀπισθεν τῆς ἀμάξης, καὶ συνδεομένου πρὸς τὴν μηχανὴν ὑπὸ δύο σωλῆνων, τοῦ μὲν διὰ τὴν εἰσοδαν, τοῦ δὲ διὰ τὴν ἐξοδαν τοῦ ἀτμοῦ. Ὁ λέβης συνεκινῶναι πρὸς δύο ὀχήματα φέροντα καθίσκουσ περιέχοντα ὕδωρ, κοινωῦντας πρὸς τὸν λέβητα καὶ πρὸς δύο ἔτι ὀχήματα φέροντα τοὺς ἀνθρακας. Πάντας οὗτοι οἱ μηχανισμοὶ ἐσύροντο ὑπὸ ἑξ ἵππων, ὀδηγουμένων ἀπλῶς ὑφ' ἐνὸς ἡνιόχου.

Ἀπὸ τῆς ἀμάξης, ἐφ' ἧς ὑπῆρχεν ἡ ἐστία τοῦ ἠλεκτρικοῦ φωτός, ἀνεχώρουν τέσσαρες ἀγωγαί, δύο μὲν ἀπὸ τοῦ ἐνὸς μέρους τῆς ἀμάξης, καὶ δύο ἀπὸ τοῦ ἑτέρου, συνδεόμενοι πρὸς σχοινίον 400 μέτρων ἐκτάσεως, περιστοιχὸν τὸν ὄμιλον τὸν ἀποτελοῦντα τὴν διαδήλωσιν, σχηματίζοντα ἐν τῷ κέντρῳ κένον τετραγώνου, ὅπερ ἐπλήρουσ τὰ ὀχήματα. Ἐπὶ τοῦ σχοινίου, κατ' ἴσας ἀποστάσεις πέντε ποδῶν, ἠνοίγετο καταλλήλως εἰδὸς τι ρεύματος, ἐξ οὗ ἐπῆγαζον δύο λεπτά σύρματα, ὧν τὰ ἄκρα συνδέοντο πρὸς λυχνίαν ὑπερκειμένην τοῦ πῖλου ἐκάστου τῶν διαδηλωτῶν, διακοσίαν πεντήκοντα τὸν ἀριθμὸν. Τὰ ζεύγματα τῶν ἵππων ὁμοίως ἐκοσμούντο ὑπὸ λυχνιῶν, ὡς καὶ ἡ ἀμάξα, ἡ φέρουσα τὰς μηχανάς. Ὁ διευθύνων τὴν διαδήλωσιν ἠγεῖτο ἑπιπτος, φέρων ὑπερμεγέθη λυχνίαν ἐπὶ τῆς αἰχμῆς δόρατος.

Τὸ θέαμα ἦτο μαγευτικὸν καὶ ἐπιβλητικώτατον. Καθ' ὅλην σχεδὸν τὴν πορείαν τοῦ καινοφανοῦς ἠλεκτρικοῦ περιπάτου, πάντα τὰ μέρη τῆς μεγάλης αὐτῆς περιπατητικῆς φωταφίας ἀπροσκόπτως ἐλειτούργησαν δι' ἀμειώτου καὶ μεγαλοπρεποῦς φωτός, ἐν ἀφθονίᾳ καταυγάζοντος πᾶσαν γωνίαν τῶν ὁδῶν, δι' ὧν διήρχοντο. Ἄλλ' ἐν τῷ μέσῳ τῆς πορείας συνέβη αἰφνης ὀλικὴ ἔκλειψις τοῦ φωτός συνετεία ἀποφράξεως ἐνὸς τῶν σωλῆνων. Τὸ κώλυμα ἤρθη ἀμέσως, καὶ ἡ συνδεία ἐπανέλαβε τὸν θριαμβευτικὸν δρόμον τῆς περατωθέντα μετὰ δύο ὥρας ὑπὸ τὰς ἐκπληκτικὰς ἀναφωνήσεις καὶ τὰς ἐπευφημίας τῶν θεωμένων.

Αὐτὸς ὁ Ἐδισον διηύθυνε τὸ ὠραῖον πείραμα. ἄφ' ἐνὸς τῶν ἀκολουθούντων τὰς μηχανὰς ὀχημάτων Τὸ πλῆθος διὰ χειροκροτημάτων ἠχαιρέτιζε διερχόμενον τὸν ἐξοχὸν ἐφευρέτην, οὕτως τὸ ὄνομα δικαίως κατέστη δημοτικὸν ἐν ἀμφοτέροις τοῖς Κόσμοις.